

COBIB.SI: PRIRAST BIBLIOGRAFSKIH ZAPISOV V LETU 2015

COBIB.SI: INCREMENT OF BIBLIOGRAPHIC RECORDS IN 2015

Ema Dornik

Institut informacijskih znanosti,
Maribor

Kontaktni naslov:
ema.dornik@izum.si

Izvleček

Članek prikazuje prirast bibliografskih zapisov v COBIB.SI v letu 2015. Analizirani so podatki o prirastu po mesecih in dnevih. November, oktober in januar so vodilni meseci s 27,88-odstotnim deležem letnega prirasta, v vsakem od teh mesecev je bilo nekaj več kot 9 % letnega prirasta. V letu 2015 je bilo največ bibliografskih zapisov kreiranih v torek in sredo. Po podatkih na dan 31. 12. 2015 je bilo leta 2015 v COBIB.SI kreiranih 173.462 novih bibliografskih zapisov. Zajeti so tudi podatki o prehodu iz COBISS2/Katalogizacije na COBISS3/Katalogizacijo. Večina (94,85 % ali n = 608) katalogizatorjev je med leti 2012 in 2015 pridobila dovoljenje A za kreiranje monografskih publikacij. Druga dovoljenja za vzajemno katalogizacijo so si pridobili glede na pooblastila, ki so jih imeli že v COBISS2, in potrebe, ki jih imajo pri vsakdanjem delu. Z letom 2015 se je zaključilo izobraževanje za prehod na COBISS3/Katalogizacijo, s 30. 6. 2016 pa se je COBISS2/Katalogizacija opustila.

Ključne besede

bibliografske baze podatkov, COBIB.SI, katalogizacija, letni prirast

Abstract

The article shows the annual increment of bibliographic records in COBIB.SI in 2015. The data on the increment by months and by days was analysed. With a total increment of 27.88%, November, October and January were the leading months, the increment was a little over 9% in each of these months. In 2015 the largest number of bibliographic records was created on Tuesdays and Wednesdays. According to the data as of 31 December 2015, 173,462 new bibliographic records were created in COBIB.SI in 2015. The data related to the migration from COBISS2/Cataloguing to COBISS3/Cataloguing is also presented. Between 2012 and 2015 the majority of cataloguers (94.85% or n = 608) obtained cataloguing permit A for creating records for monographs. They obtained other licences based on the privileges they had already had in COBISS2 and on the requirements of their daily work. In 2015 training for the migration to COBISS3/Cataloguing ended and COBISS2/Cataloguing ceased to be used on 30 June 2016.

Keywords

bibliographic databases, COBIB.SI, cataloguing, annual increment

UVOD

V sistemu COBISS (kooperativni online bibliografski sistem in servisi) kot organizacijskem modelu povezovanja knjižnic je konec leta 2015 sodelovalo preko 780 knjižnic. V COBISS.SI je bilo vključenih 445 knjižnic: Narodna in univerzitetna knjižnica, 81 univerzitetnih in visokošolskih, 130 specialnih, 61 splošnih ter 172 šolskih knjižnic (IZUM, 2016a). Gre za nacionalni knjižnični informacijski sistem z vzajemno katalogizacijo, vzajemno bibliografsko-kataložno bazo podatkov COBIB in lokalnimi bazami podatkov sodelujočih knjižnic, bazo podatkov o knjižnicah COLIB, normativno bazo podatkov CONOR ter s številnimi drugimi

funkcijami (Organizacijski model sistema COBISS, 2014). V vzajemnih in lokalnih bazah podatkov v sistemu COBISS.Net in tudi v slovenskem sistemu COBIB.SI so preseženi nekateri napovedani kvantitativni mejniki: v lokalnih bazah podatkov COBISS.Net je bil kreiran 22-milijonti zapis, v lokalnih bazah COBIB.SI 13-milijonti zapis, v vzajemnih bazah podatkov COBISS.Net pa 10-milijonti zapis (IZUM, 2016a).

Vzajemna katalogizacija

Racionalna delitev dela in prihranek pri zahtevnem postopku obdelave knjižničnega gradiva in vodenju katalogov sta pomembni prednosti vzajemne katalogizacije. Za eno

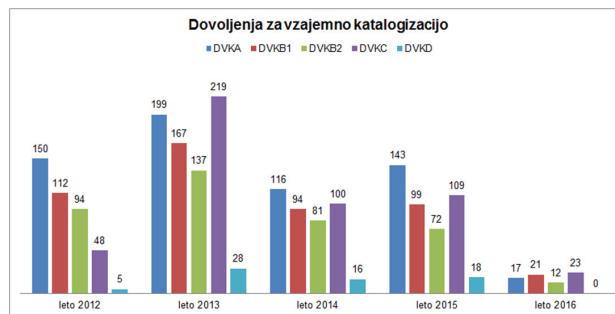
gradivo/enoto zadošča le ena obdelava, zapis pa je nato dostopen vsem udeležencem v sistemu in v mreži COBISS.Net. Za vzajemno katalogizacijo je značilna tesna povezava lokalnih baz podatkov posameznih knjižnic z vzajemno bazo podatkov. Baze podatkov vsebujejo bibliografske zapise za različne vrste gradiva (monografske publikacije, serijske publikacije, integrirne vire, članke in druge sestavne dele), za potrebe vodenja osebnih bibliografij avtorjev pa tudi zapise za izvedena dela (Platforma COBISS, 2016). V letu 2015 (stanje na dan 31. 12.) je bil programski segment COBISS/Katalogizacija nameščen v 274 knjižnicah v Sloveniji.

Po podatkih Centralnega registra uporabnikov COBISS.SI (z dne 31. 3. 2016) imamo v Sloveniji 627 imetnikov licence/dovoljenj(a), ki imajo v eni ali več knjižnicah uporabniško ime in geslo s pooblastili za kreiranje zapisov v postopku vzajemne katalogizacije (podatki se nanašajo na segment katalogizacije v COBISS2 in COBISS3). Za ažurnost podatkov skrbijo lokalni administratorji vsake knjižnice oz. ustanove, ki je vključena v sistem. Med temi 627 katalogizatorji jih je v zadnjem triletnem obdobju 539 kreiralo 100 zapisov ali več, 79 katalogizatorjev pa je kreiralo od 1 do 99 zapisov. Podatki na dan 31. 3. 2016 kažejo, da imamo v Sloveniji 635 imetnikov dovoljenja A za vzajemno katalogizacijo v COBISS3, vendar pa vsi nimajo aktivnega uporabniškega imena v eni izmed slovenskih knjižnic (Dovoljenja za vzajemno katalogizacijo, 2016).

COBISS3/Katalogizacija

Od leta 2012 poteka postopek prehoda knjižnic s COBISS2/Katalogizacije na COBISS3/Katalogizacijo (Prehod na COBISS3/Katalogizacijo, 2012). Katalogizatorji so za prehod opravili obvezno dvodnevno izobraževanje oz. tečaj *Prehod na COBISS3/Katalogizacijo*, ki so ga opravili do konca leta 2015. V letih od 2012 do 2015 je bilo organiziranih 42 tečajev, in sicer v Mariboru, Ljubljani in Kopru.

Postopek prehoda na COBISS3/Katalogizacijo je zahteval pridobitev dovoljenja za vzajemno katalogizacijo (DVK), ki vključuje kreiranje in redigiranje bibliografskih zapisov v bazi COBIB.SI. Največ dovoljenj so katalogizatorji pridobili v letu 2013 (slika 1), kar lahko pripišemo organiziranemu pristopu k prehodu, ki so ga zavzeli katalogizatorji, zaposleni na Univerzi v Ljubljani in Univerzi v Mariboru. Za katalogizatorje Univerze v Ljubljani je bilo v prvem polletju leta 2013 organiziranih šest terminov, za katalogizatorje Univerze v Mariboru pa trije termini izobraževanj. Skupno je bilo v letu 2013 izvedenih 14 terminov izobraževanj.

Slika 1: Število pridobljenih dovoljenj za vzajemno katalogizacijo, 2012–2016 (vključena nova dovoljenja in dovoljenja, pridobljena s preходом, stanje na dan 1. 4. 2016)

Ločimo pet različnih DVK:

dovoljenje A – pooblastilo za vzajemno katalogizacijo monografskih publikacij ter za kreiranje zbirnih zapisov in zapisov za izvedena dela;

dovoljenje B1 – pooblastilo za vzajemno katalogizacijo sestavnih delov;

dovoljenje B2 – pooblastilo za vzajemno katalogizacijo kontinuiranih virov;

dovoljenje C – pooblastilo za vzajemno katalogizacijo neknjižnega gradiva;

dovoljenje D – pooblastilo za vzajemno katalogizacijo antikvarnega gradiva.

Na dan 1. 4. 2016 smo imeli v Sloveniji pridobljenih 2.154 dovoljenj za vzajemno katalogizacijo v COBISS3 (tabela 1).

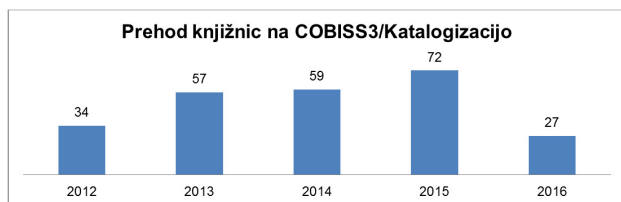
Tabela 1: Dovoljenja za vzajemno katalogizacijo (vključena nova dovoljenja in dovoljenja, pridobljena s preходом, stanje na dan 1. 4. 2016)

COBISS3/Katalogizacija	Število dovoljenj
dovoljenje A za COBISS3/Katalogizacijo	635
dovoljenje B1 za COBISS3/Katalogizacijo	501
dovoljenje B2 + SER za COBISS3/Katalogizacijo	403
dovoljenje C za COBISS3/Katalogizacijo	501
dovoljenje D za COBISS3/Katalogizacijo	114

Vir: Dovoljenja za vzajemno katalogizacijo (2016)

V Sloveniji segment COBISS/Katalogizacija uporablja 277 knjižnic, od tega jih ima 25 (9 %) še nameščen segment COBISS2/Katalogizacija, ki se ga je dokončno opustilo 30. 6. 2016. Težko je razumeti vztrajanje knjižnic pri starem segmentu, čeprav izpolnjujejo pogoje za tehnološki prehod.

Na sliki 2 je prikazano število knjižnic, ki so v letih od 2012 do 2016 prešle na COBISS3/Katalogizacijo (podatki na dan 1. 4. 2016).

Slika 2: Število prehodov knjižnic na COBISS3/Katalogizacijo (za leto 2016 podatki z dne 1. 4. 2016)

Skladno s prehodi knjižnic se je večal odstotek bibliografskih zapisov, ki so bili kreirani v letu 2015 (v okolju COBISS2 ali COBISS3) in ažurirani v COBISS3/Katalogizaciji, in sicer s 66 % januarja 2015 na 92 % decembra 2015. Na letni ravni je bilo, po statističnih podatkih za leto 2015, v COBISS3/Katalogizaciji kreiranih 72 % bibliografskih zapisov.

Letni prirast bibliografskih zapisov

Konec leta 2015 je bilo v vzajemni bazi podatkov COBIB.SI 4.730.086 zapisov (od tega 1.526.383 z vsaj enim avtorjem s šifro raziskovalca), v lokalnih bibliografskih bazah podatkov knjižnic pa 13.306.050 zapisov. V COBIB.SI je 246 knjižnic prispevalo 206.744 novih zapisov, kar je za skoraj petino več kot v predhodnem letu. Največji delež prirasta prevzetih zapisov iz drugih baz podatkov predstavljajo prevzeti zapisi iz Registra ISSN, kar je posledica vključitve dveh velikih prostodostopnih informacijskih servisov (SHERPA/RoMEO in Directory of Open Access Journals DOAJ) v bazo podatkov ELINKS.SI. Prav tako se je v primerjavi s predhodnim letom za 11 % povečal delež kreiranih zapisov, medtem ko so deleži povezanih zapisov ter zapisov, prevzetih iz baz podatkov WorldCat in LC (Library of Congress) in drugih sistemov COBISS.Net, v rahlem upadanju. Od vseh novo kreiranih zapisov jih 40 % vsebuje tudi podatke o šifri raziskovalca in tipologijo dokumenta oziroma dela, zato gre sklepati, da so bili kreirani za potrebe vodenja bibliografij. Knjižnice, ki uporabljajo COBISS3/Katalogizacijo, so v letu 2015 kreirale 124.793 zapisov, kar predstavlja 22-odstotno rast v primerjavi s preteklim letom. V primerjavi s predhodnim letom se je za skoraj 20 % povečalo število zapisov, ki so jih knjižničarji popravili oziroma dopolnili (niso pa bili kreatorji teh zapisov). Število zapisov, ki so bili kreirani pred uvedbo normativne kontrole in so bili v letu 2015 povezani z normativno bazo, se je prav tako povečalo (IZUM, 2016a).

V letu 2015 je bilo iz baze OCLC WorldCat v sistem COBISS.SI prevzetih 8.756 bibliografskih zapisov, iz Online kataloga Kongresne knjižnice (LC) 1.254 zapisov (zapise iz Online kataloga Kongresne knjižnice lahko prevzemajo le katalogizatorji, ki uporabljajo programski

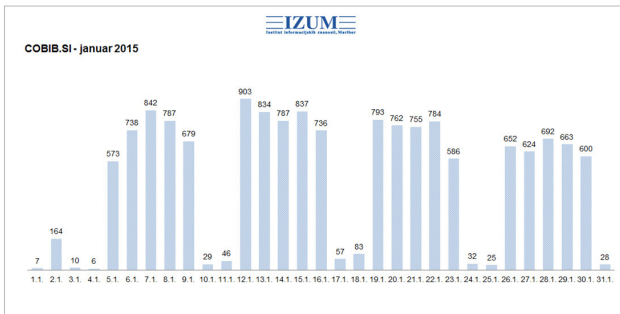
segment COBISS3/Katalogizacija), iz Registra ISSN pa je bilo v letu 2015 prevzetih 19.328 bibliografskih zapisov za serijske publikacije. Večina zapisov (18.442) za serijske publikacije je bila prevzeta programsko ob posodabljanju ali dodajanju novih zapisov za obstoječe in nove informacijske servise, vključene v bazo podatkov ELINKS.SI (baza s podatki o internetnih povezavah do elektronskih publikacij). Iz COBISS.Net je bilo prevzetih 1.858 bibliografskih zapisov (Bibliografske baze podatkov in podatki o zalogi, 2016; IZUM, 2016a). V CONOR.SI je bilo kreiranih 53.248 normativnih zapisov in iz baze LCNAL (Library of Congress Name Authority File) prevzetih 6.490 normativnih zapisov (Normativna baza podatkov CONOR.SI, 2016; Bibliografske baze podatkov in podatki o zalogi, 2016).

V nadaljevanju so prikazani podatki o kreiranih zapisih po mesecih leta 2015. V prikazanih podatkih po mesecih niso všteti lokalni zapisi, ki so bili shranjeni v vzajemno bazo, ter zapisi baze podatkov ELINKS.SI in paketno uvoženi bibliografski zapisi.

V prikaz podatkov so vključeni vsi koledarski dnevi, saj se COBIB.SI ves čas dopolnjuje. V letu 2015 so bili 3 dnevi, ko v COBIB.SI ni bilo dodanega nobenega novega bibliografskega zapisa. Zaradi selitve strežnikov na novo lokacijo (IZUM, 2016b) strežniki niso bili dostopni v nedeljo, 13. 12., in ponedeljek, 14. 12. 2015. Tudi v soboto, 1. 8. 2015, v COBIB.SI ni bilo kreiranega nobenega novega zapisa.

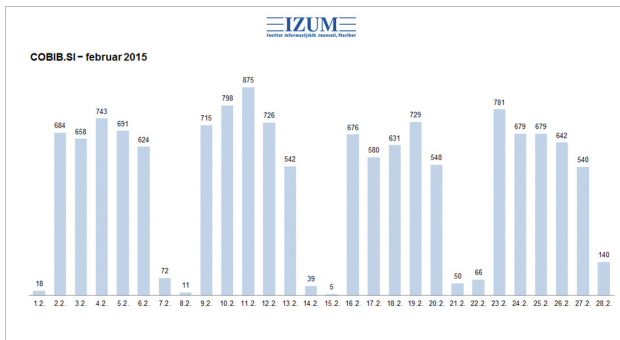
Največ kreiranih/novih bibliografskih zapisov je bilo v COBIB.SI dodanih v ponedeljek, 12. 1. 2015, in sicer 903. Tudi v letu prej je bilo največ zapisov kreiranih januarja, in sicer v torek, 7. 1. 2014, ko jih je bilo kreiranih 924. V letu 2015 po številu kreiranih zapisov sledita četrtek, 17. 12., z 900 zapisi in sredo, 11. 2., z 875 zapisi.

V januarju 2015 (slika 3) smo, kot že omenjeno, zabeležili največji prirast števila bibliografskih zapisov v ponedeljek, 12. 1. 2015, ko so bili dodani 903 zapisi. V bazo COBIB.SI je bilo tega meseca zaradi ažuriranja ELINKS.SI dodanih 306 bibliografskih zapisov, s paketnim uvozom bibliografskih zapisov pa še dodatnih 20.786 (na sliki 1 niso všteti). V 21 delovnih dneh je bilo v COBIB.SI dodanih 14.791 bibliografskih zapisov, povprečni dnevni prirast gradiva (\bar{x}) je znašal 704,33 zapisa, standardni odklon (s) pa 154,03. Povprečni dnevni prirast števila bibliografskih zapisov v 10 dela prostih in prazničnih dneh (\bar{x}) je znašal 32,3, odklon (s) pa 24,22 ($n = 323$). Zapisi, kreirani januarja, predstavljajo 9,19 % letnega prirasta. Na letni ravni je januar na tretjem mestu po številu kreiranih zapisov. Januarja so katalogizatorji prevzemali zapise tudi iz drugih baz podatkov: 101 zapis iz Registra ISSN, 654 iz baze WorldCat (OCLC), 193 iz LC, 606 zapisov pa iz LCNAL.

Slika 3: Število bibliografskih zapisov, kreiranih januarja 2015 (podatki, zbrani na dan 1. 2. 2015)

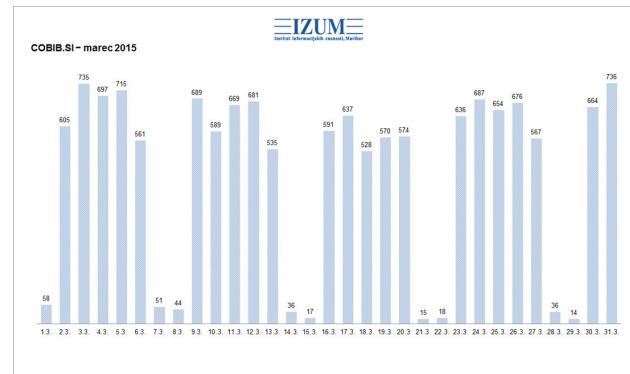
Februarja 2015 (slika 4) je bilo v 28 dneh kreiranih manj zapisov kot mesec prej ($n = 13.942$). Na letni ravni je februar po številu kreiranih zapisih na sedmem mestu in predstavlja 8,47 % vseh kreiranih zapisov v letu 2015. Največ zapisov je bilo kreiranih v sredo, 11. 2. 2015, in sicer 875. Februar 2015 je imel 20 delovnih dni, katalogizatorji so kreirali 13.541 bibliografskih zapisov, povprečno na dan (\bar{x}) 677,05 zapisa, odklon (s) pa je znašal 87,47. Povprečni dnevni prirast gradiva (\bar{x}) v 8 dela prostih dneh je bil 50,13, odklon (s) je znašal 43,97, skupni prirast (n) pa 401. Število prevzetih bibliografskih zapisov iz drugih baz podatkov v februarju 2015: iz Registra ISSN je bilo prevzetih 129 zapisov, iz baze Worldcat (OCLC) 652, iz LC 100, iz LCNAF pa 586 zapisov.

Slika 4: Število bibliografskih zapisov, kreiranih februarja 2015 (podatki, zbrani na dan 8. 3. 2015)

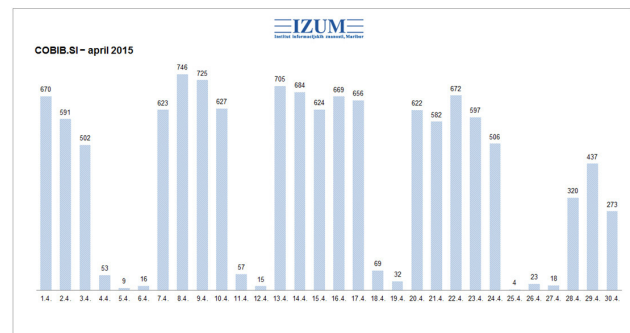
Podatke za marec 2015 smo zbrali 1. 4. 2016 (slika 5) in predstavljajo 8,68 % letnega prirasta bibliografskih zapisov. V letu 2015 marec po številu kreiranih zapisov zaseda peto mesto. Največ bibliografskih zapisov je bilo kreiranih v torek, 31. 3. 2015, in sicer 736. Zanimivo, da je bilo tudi leta 2014 največ zapisov v marcu kreiranih 31. 3. V marcu je vodilni dan po skupnem številu kreiranih zapisov torek. V petih torkih tega meseca je bilo kreiranih 3.384 zapisov, kar predstavlja 23,69 %, sledijo ponedeljki z 22,30 % kreiranih zapisov v tem mesecu. Prevzeti bibliografski zapisi iz drugih baz podatkov v marcu 2015 so: 75 zapisov iz Registra ISSN, 762 iz baze WorldCat (OCLC), 98 iz LC, 504 zapisi pa iz LCNAF. V 22 delovnih dneh je povprečni dnevni prirast gradiva znašal (\bar{x}) 636,18 zapisa, odklon je

bil 64,23, skupno število kreiranih zapisov (n) pa 13.996. Povprečni dnevni prirast gradiva (\bar{x}) v devetih dela prostih dneh je bil 32,11, odklon (s) je znašal 16,76, skupno število kreiranih zapisov (n) pa 289. Zapisi, kreirani ob sobotah in nedeljah, predstavljajo 2,03 % prirasta v tem mesecu.

Slika 5: Število bibliografskih zapisov, kreiranih marca 2015 (podatki, zbrani na dan 1. 4. 2015)

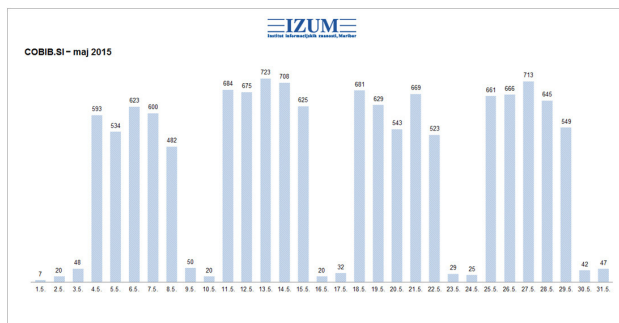
Aprila so katalogizatorji v COBIB.SI vnesli 12.127 bibliografskih zapisov, ažuriranje ELINKS.SI pa je prirast povečalo za dodatnih 432 zapisov, ki niso všteti v prikaz na sliki 6. Iz Registra ISSN je bilo prevzetih 74 zapisov, iz baze WorldCat (OCLC) 646, iz LC 86, iz LCNAF pa 443 bibliografskih zapisov. Največ bibliografskih zapisov ($n = 746$) je bilo kreiranih v sredo, 8. 4. april je imel deset dela prostih dni, ko beležimo 296 kreiranih zapisov ($\bar{x} = 29,6$, $s = 22,39$). V 20 delovnih dnevih je povprečni dnevni prirast števila bibliografskih zapisov (\bar{x}) znašal 591,55 zapisa, odklon (s) je bil 126,63, skupno število kreiranih zapisov (n) pa 11.831. V petih delovnih sredah v aprilu je na mesečni ravni zabeležen največji prirast bibliografskih zapisov (skupno 26,62 %), sledi pet četrтков s 24,13 %. Na letni ravni predstavljajo bibliografski zapisi, kreirani aprila, 7,37 %. Po številu kreiranih zapisov v letu 2015 je april na predzadnjem (11.) mestu.

Slika 6: Število bibliografskih zapisov, kreiranih aprila 2015 (podatki, zbrani na dan 3. 5. 2015)

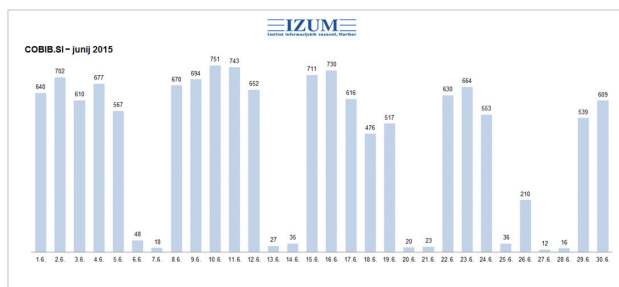
S slike 7 je razvidno, da je sredo, 13. 5., dan, ko je bil dnevni prirast bibliografskih zapisov najvišji ($n = 723$), sledita sredo, 27. 5., s 713 zapisi in četrtek, 14. 5., s 708 zapisi. Skupno število zapisov, kreiranih po dnevih v tednu, kaže, da so v maju na prvem mestu četrтки (20,38 %),

sledijo ponedeljki (20,36 %) in srede (20,22 %). Zapisi, kreirani maja 2015, predstavljajo 7,82 % letnega prirasta bibliografskih zapisov. Zapisi so bili prevzeti tudi iz drugih baz, in sicer iz Registra ISSN (n = 97) in iz baze WorldCat (OCLC) (n = 678), LC (n = 85) in LCNAF (n = 533). Maj je na 10. mestu glede skupnega števila kreiranih zapisov po mesecih. Med 11 dela prostimi dnevi (vštet praznik) je bilo kreiranih 340 bibliografskih zapisov (\bar{x} = 30,91, s = 14,17); v 20 delovnih dneh je povprečni dnevni prirast gradiva (\bar{x}) znašal 626,3 zapisa, odklon (s) je bil 69,56, skupno število zapisov (n) pa 12.526.

Slika 7: Število bibliografskih zapisov, kreiranih maja 2015 (podatki, zbrani na dan 1. 6. 2015)

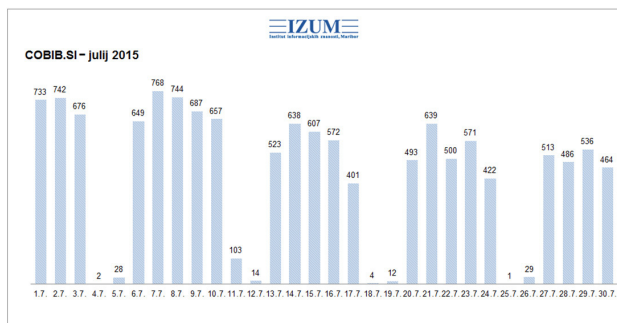
Mesečni prirast v juniju predstavlja 8,02 % letnega prirasta bibliografskih zapisov (slika 8). V 30 dneh je bilo kreiranih 13.196 zapisov, od tega jih je bilo 64 prevzetih iz Registra ISSN, 774 iz baze WorldCat (OCLC), 85 iz LC in 518 iz LCNAF. Enako kot v predhodnem letu je tudi v letu 2015 sreda dan, ko je bilo kreiranih največ zapisov v tem mesecu; to je bila sreda, 10. 6. 2015, s 751 kreiranimi zapisi. V predhodnem letu je bila vodilna sreda, 11. 6., s 790 kreiranimi zapisi. V juniju je bilo 21 delovnih dni (pet ponedeljkov, pet torkov, štiri srede, trije četrtki in pet petkov), kreiranih je bilo 12.961 bibliografskih zapisov, na dan je povprečni prirast (\bar{x}) znašal 617,19, odklon (s) pa 119,19. V devetih dela prostih dneh je bilo kreiranih 235 zapisov, na dan je bil povprečni prirast (\bar{x}) 26,11 zapisa, odklon (s) pa 11,57. Najmanj zapisov je bilo kreiranih v soboto, 27. 6. 2015, in sicer 12.

Slika 8: Število bibliografskih zapisov, kreiranih junija 2015 (podatki, zbrani na dan 1. 7. 2015)

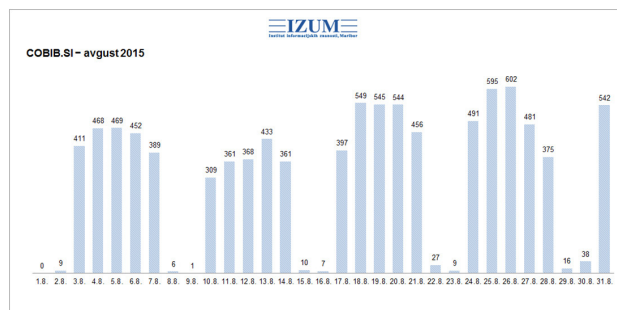
Julija 2015 je bilo kreiranih 13.452 bibliografskih zapisov, ažuriranje baze ELINKS.SI pa je v COBIB.SI doprineslo dodatnih 16.722 bibliografskih zapisov, ki na sliki 9 niso

upoštevani. Bilo je 23 delovnih dni, v torek, 7. 7., so katalogizatorji kreirali največ zapisov v tem mesecu (n = 768). Povprečni dnevni prirast števila bibliografskih zapisov (\bar{x}) v delovnih dneh je bil 584,87, odklon (s) pa 111,92. Iz drugih baz podatkov smo v COBIB.SI julija prevzeli: 67 zapisov iz Registra ISSN, 657 iz baze WorldCat (OCLC), 111 iz LC in 461 zapisov iz LCNAF. Julij je imel osem dela prostih dni, ko je bilo kreiranih 193 zapisov, povprečni dnevni prirast (\bar{x}) v dela prostih dneh je znašal 24,13, standardni odklon (s) pa 33,68. Bibliografski zapisi, kreirani v tem mesecu, predstavljajo 8,29 % letnega prirasta.

Slika 9: Število bibliografskih zapisov, kreiranih julija 2015 (podatki, zbrani na dan 2. 8. 2015)

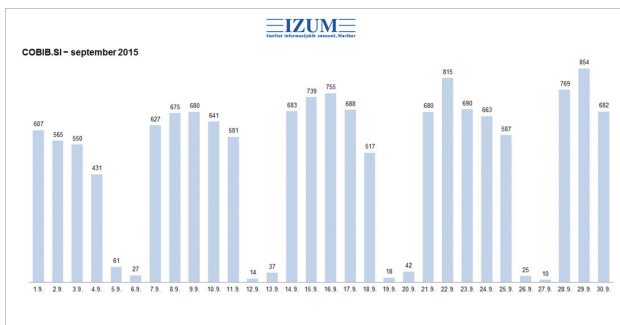
Pričakovano je bilo avgusta v COBIB.SI kreiranih najmanj bibliografskih zapisov na letni ravni (5,91 %, n = 9.721), manj kot leto poprej. Posledično je bil v 21 delovnih dneh povprečni dnevni prirast (\bar{x}) nižji kot v drugih mesecih, in sicer 457,05 zapisa, odklon (s) je bil 83,36; skupno število kreiranih zapisov (n) je znašalo 9.598 zapisov, medtem ko je povprečni dnevni prirast gradiva (\bar{x}) v 10 dela prostih in prazničnih dneh znašal 12,30, odklon (s) 11,85, skupno število (n) pa je bilo 123 kreiranih zapisov. V avgustu je bila sobota, 1. 8., dan, ko v COBIB.SI ni bil kreiran noben zapis. Največ zapisov je bilo kreiranih v sredo, 26. 8., in sicer 602, po številu kreiranih zapisov sledita torika (25. 8. s 595 zapisi in 18. 8. s 549 zapisi) (slika 10). Prevzeti zapisi iz drugih baz: 55 iz Registra ISSN, 583 iz baze WorldCat (OCLC), 83 iz LC, 436 pa iz LCNAF.

Slika 10: Število bibliografskih zapisov, kreiranih avgusta 2015 (podatki, zbrani na dan 1. 9. 2015)

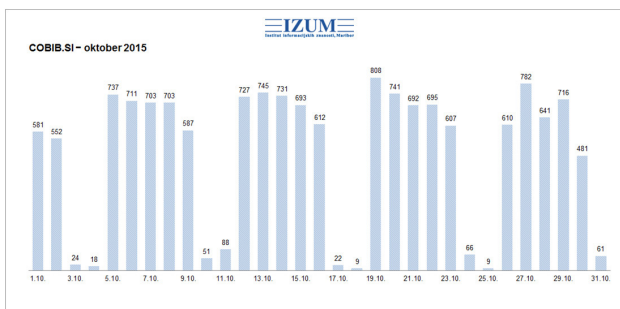
V letu 2015 je september na 4. mestu po številu kreiranih zapisov (8,94 %, n = 14.713). Že drugo leto je bilo 29. 9. kreiranih največ zapisov v tem mesecu (n = 854), leto prej

je bilo 29. 9. kreiranih 840 zapisov (slika 11). Sledita torek, 22. 9., z 815 kreiranimi zapisi in ponedeljek, 28. 9., s 769 kreiranimi zapisi. Tudi sicer je bilo ob torkih kreiranih največ zapisov ($n = 3.690$, $\bar{x} = 738$, $s = 100,64$). Privzeti zapisi iz drugih baz podatkov: 68 iz Registra ISSN, 813 iz baze WorldCat (OCLC), 51 iz LC in 563 iz LCNAF. Povprečni dnevni prirast zapisov (\bar{x}) v 22 delovnih dnevih je znašal 658,14 zapisa, odklon (s) je bil 98,15, skupno število zapisov (n) pa 14.479; v osmih dela prostih dneh pa so podatki o kreiranju bibliografskih zapisov naslednji: $\bar{x} = 29,25$, $s = 16,83$, $n = 234$.

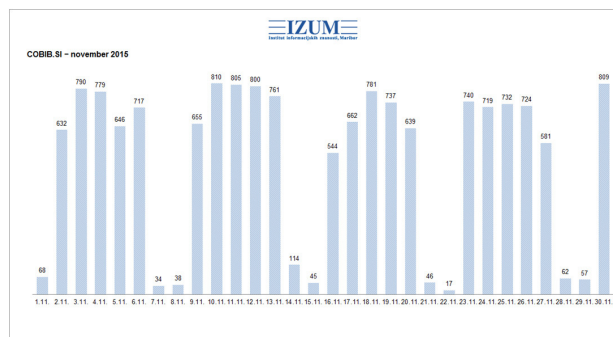
Slika 11: Število bibliografskih zapisov, kreiranih septembra 2015 (podatki, zbrani na dan 1. 10. 2015)

Oktober z 9,24 % letnega prirasta ($n = 15.203$) je tudi v letu 2015 (enako kot v letu 2014) na drugem mestu po številu kreiranih zapisov. V vzajemno bazo so bili dodani bibliografski zapisi baze podatkov ELINKS.SI ($n = 983$) in paketno uvoženi bibliografski zapisi ($n = 1.355$), ki niso predstavljeni v podatkih na sliki 12. V COBIB.SI so katalogizatorji iz drugih baz podatkov prevzeli: 51 zapisov iz Registra ISSN, 625 zapisov iz baze WorldCat (OCLC), 54 iz LC, 435 pa iz LCNAF. V 22 delovnih dnevih je bilo kreiranih 14.855 bibliografskih zapisov ($\bar{x} = 675,23$, $s = 80,76$), največ v ponedeljek, 19.10., in sicer 808. Oktober je imel pet četrtkov, ko je bilo kreiranih 22,29 % mesečnega prirasta, štiri torke z 19,59 %, štiri ponedeljke z 18,96 %, pet petkov z 18,67 %, štiri srede z 18,20 %, pet sobot z 1,47 % in štiri nedelje z 0,82 % mesečnega prirasta. V devetih dela prostih dnevih je bilo kreiranih 348 zapisov ($\bar{x} = 38,67$, $s = 28,53$).

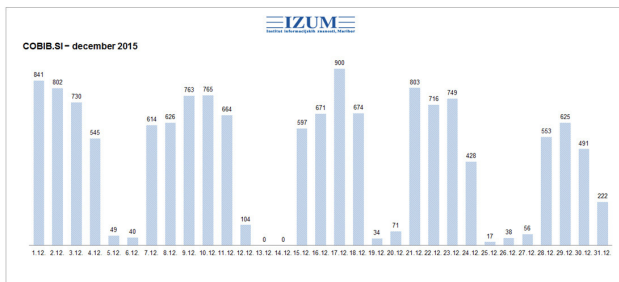
Slika 12: Število bibliografskih zapisov, kreiranih oktobra 2015 (podatki, zbrani na dan 2. 11. 2015)

Podatki, zbrani na dan 1. 12. 2015, kažejo, da je bilo novembra 2015 kreiranih skupno 15.544 bibliografskih zapisov, največ v torek, 10. 11., in sicer 810 zapisov ali 5,21 %. Iz drugih baz podatkov smo prevzeli: 49 zapisov iz Registra ISSN, 993 zapisov iz baze WorldCat (OCLC), 137 zapisov iz LC in 667 zapisov iz LCNAF. Po številu kreiranih zapisov sledita ponedeljek, 30. 11., z 809 zapisi ali 5,20 % in sredo, 11. 11., z 805 zapisi ali 5,18 %. Glede na dan v tednu pet ponedeljkov zaseda prvo mesto ($n = 3.380$ ali 21,74 %) v tem mesecu (zajeti so vsi dnevi v mesecu). Na letni ravni prirasta bibliografskih zapisov vodi november z 9,45 % letnega prirasta. V predhodnem letu je november zasedel četrto mesto. V 21 delovnih dnevih je bilo kreiranih 15.063 bibliografskih zapisov ($\bar{x} = 717,29$, $s = 78,04$), v devetih dela prostih dnevih pa 481 bibliografskih zapisov ($\bar{x} = 53,44$, $s = 27,47$) (slika 13).

Slika 13: Število bibliografskih zapisov, kreiranih novembra 2015 (podatki, zbrani na dan 1. 12. 2015)

December predstavlja 8,62-odstotni delež letnega prirasta bibliografskih zapisov (podatki, zbrani na dan 4. 1. 2016) in je na šestem mestu po številu zapisov, kreiranih v letu 2015. Na sliki 14 je vidno, da je bilo največ zapisov kreiranih v četrtek, 17. 12., in sicer 900, leto prej (2014) pa je bilo največ zapisov kreiranih en dan prej – v torek, 16. 12., ko je bilo kreiranih 920 zapisov. En dela prost dan (nedelja, 13. 12.) in en delovni dan (ponedeljek, 14. 12.) zapisov ni bilo mogoče kreirati zaradi selitve centralnih strežnikov v nov sistemski prostor in posledične nedostopnosti strežnikov. December 2015 je imel 22 delovnih dni, ko je bilo kreiranih 13.779 zapisov ($\bar{x} = 626,32$, $s = 205,51$) ter devet dela prostih dni (vključen praznik), ko je bilo kreiranih 409 zapisov ($\bar{x} = 45,44$, $s = 30,20$). V petih sredah v decembru (upoštevani so vsi dnevi v mesecu) je bilo kreiranih največ zapisov ($n = 3.476$ ali 24,50 %), sledi pet torkov z $n = 3.405$ ali 24 %, v petih četrtkih pa beležimo 21,46 % ($n = 3.045$) prirasta bibliografskih zapisov. Zapisi, kreirani v štirih ponedeljkih, predstavljajo 13,88 %, v treh petkih 13,27 %, v štirih sobotah 1,59 %, v štirih nedeljah 1,18 % in na praznični dan 0,12 % prirasta. Tudi v decembru so katalogizatorji prevzemali zapise iz drugih baz podatkov: 58 iz Registra ISSN, 938 iz baze WorldCat (OCLC), 183 iz LC, 738 zapisov pa iz LCNAF.

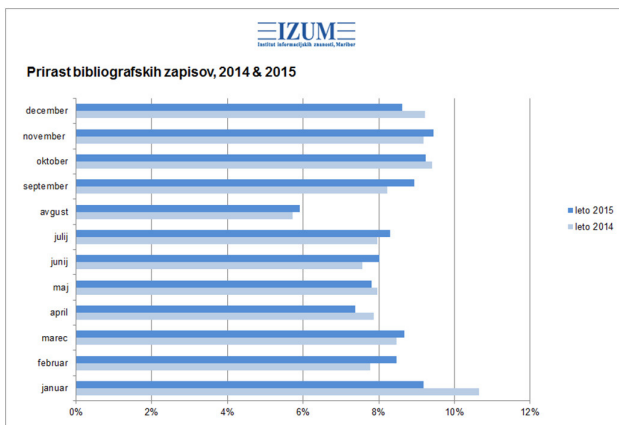
Slika 14: Število bibliografskih zapisov, kreiranih decembra 2015 (podatki, zbrani na dan 4. 1. 2016)

Po številu letnega prirasta bibliografskih zapisov po mesecih (padajoče) si sledijo: november, oktober, januar, september, marec, december, februar, julij, junij, maj, april in avgust z najmanjšim mesečnim prirastom bibliografskih zapisov na letni ravni (tabela 2).

Tabela 2: Mesečni prirast bibliografskih zapisov COBIB.SI v letu 2015

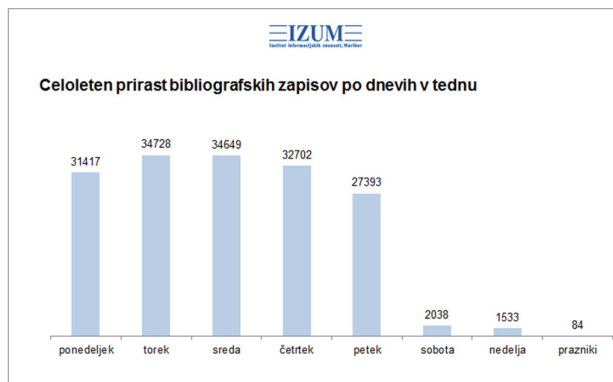
Mesec	2015
november	9,45 %
oktober	9,24 %
januar	9,19 %
september	8,94 %
marec	8,68 %
december	8,62 %
februar	8,47 %
julij	8,29 %
junij	8,02 %
maj	7,82 %
april	7,37 %
avgust	5,91 %
Skupaj	100,00 %

Primerjava letnega prirasta po mesecih v letih 2014 in 2015 je predstavljena na sliki 15.

Slika 15: Letni prirast bibliografskih zapisov po mesecih za 2014 in 2015

Celoleten prirast bibliografskih zapisov po dnevih (upoštevani vsi dnevi leta, slika 16) kaže, da je torek dan, ko je bilo kreiranih največ bibliografskih zapisov (21,11 %, $\bar{x} = 667,85$, $s = 109,59$); tudi v letu 2014 je bil torek vodilni dan po številu kreiranih zapisov. V letu 2015 mu sledijo srede z 21,06 % ($\bar{x} = 666,33$, $s = 106,65$). Na tretjem mestu so četrtki z 19,87 % kreiranih zapisov ($\bar{x} = 641,22$, $s = 130,75$), ponedeljki z 19,09 % ($\bar{x} = 628,34$, $s = 144$) so na četrtem mestu, na zadnjem mestu med delovnimi dnevi so, pričakovano in enako kot leto prej, petki s 16,65 % ($\bar{x} = 537,12$, $s = 139,14$). Zapisi, kreirani ob sobotah, predstavljajo 1,24 % ($\bar{x} = 39,19$, $s = 29,69$), ob nedeljah 0,93 % ($\bar{x} = 29,48$, $s = 21,41$), ob prazničnih dnevih pa 0,05 % letnega prirasta ($\bar{x} = 16,80$, $s = 11,86$).

Slika 16: Celoleten prirast bibliografskih zapisov po dnevih v tednu (2015)

Bibliografska baza COBIB.SI je tesno povezana z vzajemno bazo podatkov osebnih in korporativnih imen CONOR.SI. V letu 2015 je bilo kreiranih 53.248 normativnih zapisov, kar predstavlja 5-odstotni padec glede na prirast v predhodnem letu. Od vseh novo kreiranih zapisov v tej bazi jih je bilo 12 % prevzetih iz LCNAF. Pri kreiranju zapisov v normativni bazi je sodelovalo 240 knjižnic. Prav tako je potekala sinhronizacija med bazama podatkov CONOR.SI in COBIB.SI. V CONOR.SI je bilo popravljenih in dopolnjenih 23.594 zapisov, posledično je bilo ažuriranih 493.821 bibliografskih zapisov. V vzajemni bazi podatkov COBIB.SI je bilo ob koncu leta 72 % bibliografskih zapisov povezanih z normativno bazo podatkov CONOR.SI. V vzajemni bazi je bilo 68 % bibliografskih zapisov, pri katerih so bila vsa osebna imena avtorjev povezana z normativnim zapisom, v nekaj manj kot 5 % bibliografskih zapisov pa le delno. V lokalnih bibliografskih bazah podatkov je bil skupni delež bibliografskih zapisov, povezanih z normativno bazo podatkov, 78 %; v 67 % bibliografskih zapisov so vsa osebna imena avtorjev povezana z normativnim zapisom, v 11 % bibliografskih zapisov pa le delno (IZUM, 2016a).

Diskusija

Podatki o prirastu bibliografskih zapisov COBIB.SI v letu 2015 so pokazali, da je bilo, enako kot prejšnje leto, v začetku oz. v prvi polovici delovnega tedna kreiranih več novih zapisov. V primerjavi s predhodnim letom je delež prirasta manjši za 1,63 %.

Če primerjamo prirast bibliografskih zapisov po dnevih v posameznem mesecu, je sreda vodilni dan po številu kreiranih bibliografskih zapisov v naslednjih mesecih: februar, april, maj, junij, avgust in september. Po številu zapisov, kreiranih na dan, sledijo ponedeljki v naslednjih mesecih: januar, oktober in november. Torek je dan z največjim številom kreiranih zapisov v marcu in juliju, četrtek pa v decembru. A kljub zapisanemu je na letni ravni skupni prirast zapisov največji v torek, ki mu tesno sledi sreda.

Pri pregledu celoletnega prirasta po mesecih (padajoče glede na število prirasta) trend ne sledi ravno tistemu iz predhodnega leta, a je avgust pričakovano na zadnjem mestu. Avgust je mesec letnih dopustov, zato je razumljivo, da je takrat kreiranih najmanj bibliografskih zapisov. V letu 2015 so le trije dnevi, ko v COBIB.SI nismo beležili prirasta bibliografskih zapisov.

Predstavljeni podatki so bili zbrani tekom leta 2015, zato se stanje bibliografsko-kataložne baze in absolutne številke kreiranih zapisov lahko razlikujejo od trenutnega stanja števila kreiranih zapisov po posameznem dnevu in/ali mesecu. COBIB.SI je "živa" bibliografsko-kataložna baza in število kreiranih zapisov se spreminja (npr. brisani podvojeni zapisi, prav tako smo iz prikaza izvzeli bibliografske zapise, ki so bili vključeni v COBIB.SI zaradi ažuriranja baze ELINKS.SI, in zapise iz lokalnih baz podatkov, ki se shranjujejo na vzajemni nivo).

Bistvenega pomena mora ostati zavedanje, da so znanje, izkušnje in sistematično delo katalogizatorjev, ki izgrajujejo baze podatkov COBISS, ključnega pomena za raven kakovosti sistema kot celote (Seljak, 2004). Pomembno je tudi zavedanje, da mora kakovost bibliografskih zapisov biti in ostati pomembnejša od kvantitete.

Zaključek

Leto 2015 je pomembno za razvoj slovenske vzajemne katalogizacije, saj se zaključuje obdobje uporabe COBISS2/Katalogizacije. Tehnološki prehod na nov segment je bistvenega pomena, saj bo opustitev stare tehnologije omogočila začetek uresničevanja projektov, ki bodo v prihodnje koristili vsem sodelujočim v sistemu COBISS. Spodbudna je konstantna rast števila knjižnic, ki uporabljajo programsko opremo COBISS3, tako v Sloveniji kot v tujini. Zadnji dan leta 2015 je v sistemu COBISS.Net segment COBISS3/Katalogizacija uporabljalo že 454 knjižnic. COBIB.SI kot integriran način vodenja knjižničnih katalogov in bibliografij raziskovalcev je knjižnični informacijski sistem, ki bo tudi v prihodnje igral pomembno vlogo pri zagotavljanju podpore in razvoja na znanju temelječe informacijske družbe.

Reference

- Bibliografske baze podatkov in podatki o zalogi*, 2016. [spletni dokument] Dostopno na: http://home.izum.si/cobiss/o_cobissu/dokumenti/STAT_PRIRAST_SI_2015_1.pdf [4. 4. 2016].
- Dovoljenja za vzajemno katalogizacijo*, 2016. [spletna stran] Dostopno na: <http://izobrazevanje.izum.si/EntryFormDesktopDefault.aspx?tabid=36&type=licence> [1. 4. 2016].
- IZUM, 2016a. *Letno poročilo o delu IZUM za leto 2015*. [spletni dokument] Maribor: Institut informacijskih znanosti. Dostopno na: http://home.izum.si/izum/o_IZUMu/doc/Letno_porocilo_2015.pdf [1. 4. 2016].
- IZUM, 2016b. *Prostori prihodnosti*. [spletna stran] Dostopno na: <http://prostori.prihodnosti.izum.si/> [5. 4. 2016].
- Normativna baza podatkov CONOR.SI*, 2016. [spletni dokument] Dostopno na: http://home.izum.si/cobiss/o_cobissu/dokumenti/STAT_PRIRAST_CONOR_SI_2015.pdf [4. 4. 2016].
- Organizacijski model sistema COBISS*, 2016. [spletna stran] Dostopno na: http://www.cobiss.net/platforma_cobiss.htm#a2 [1. 4. 2016].
- Platforma COBISS*, 2016. [spletna stran] Dostopno na: http://www.cobiss.net/platforma_cobiss.htm [1. 4. 2016].
- Prehod na COBISS3/Katalogizacijo*, 2012. [spletni dokument] Dostopno na: http://home.izum.si/IZUM/program_izobrazevanja/COBISS3_Katalogizacija/PrehodNaCOBISS3KatalogizacijoV10.pdf [5. 2. 2015].
- Seljak, M., 2004. Usposabljanje knjižničarjev za delo v sistemu COBISS. *Organizacija znanja*, [online] 9(3), pp. 121–129. Dostopno na: http://home.izum.si/cobiss/oz/2004_3/html/clanek_07.html [2. 2. 2015].